

༡༡ | སྤྱི་ལོ་༢༠༢༤-༢༥ ལོའི་འཛིན་རིམ་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སྒྲིལ་འདྲེན་དཔེ་མཆོན་
འཛིན་པའི་བརྒྱ་ཆ་ཆ་བཞོས།

SUBJECT CODE NO. 088 (BHOTI)
(CLASS X)
MARKING SCHEME 2024- 2025

Time Allowed: 3 hours

Maximum Marks: 80

སྤྱི་བཏང་གི་ལམ་སྟོན།

1. འཛིན་པའི་ནང་སྡེ་ཆུང་བཞི་ཡོད།
2. སྡེ་ཆུང་ཀ་པ། བོ་རྟོགས་ཅུལ།(སྟོན་ཅུལ) འཛིན་པ་ལྔ་ཡོད།
3. སྡེ་ཆུང་ཁ་པ། ། འབྲི་ཅུལ། འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད།
4. སྡེ་ཆུང་ག་པ། བརྒྱ་སྟོན། འཛིན་པ་བདུན་ཡོད།
5. སྡེ་ཆུང་ང་པ། སྟོན་དེབ་དངོས། འཛིན་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད།
6. ལམ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལན་འདེབས་དགོས།

General Instructions:

1. the question paper contains four sections.
2. Section A-Reading contains 5 questions.
3. Section B-Creative Writing contains 2 questions.
4. Section C-Grammar contains 7 questions.
5. Section D-Literature (text book) contains 12 questions.
6. Attempt question as per specific instructions.

Section A: Reading Comprehension (10 Marks)

སྡེ་ཆུང་། ཀ། སྟོན་ཅུལ།

ལ་དྲུགས་རི་ལྗོངས་ཡར་རྒྱས་ལྷན་ཆོག་གིས་གསྟོན་མཛད་ནས་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལྷ་བ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༩ཉིན་ལ་དྲུགས་
དཔལ་ཇམ་དུས་སྟོན་བཅིས། འདི་ནི་ལ་དྲུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་ནང་ལོ་རྒྱས་ལྷན་པའི་མི་སྣ་མཆོན་གསུང་ཆེབ་ཀྱི་བྱེད་གསོ་
དང་། དེ་དག་གི་མཛད་རྗེས་བཟང་ལོ་ཀྱན་ལ་བསྐྱེད་བརྒྱུད་དང་མ་འོངས་པའི་གཞིན་སྟེས་ཀྱི་ལ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར་ཡིན། ད་ལན་ལ་དྲུག་ས་དཔལ་རྩམ་དུས་སྟོན་གྱི་འགོ་འཇུག་ས་རྒྱལ་པོ་མཚན་སྟན་གྲགས་ཅན་སེའླེ་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཁོང་གི་
 དབུ་ཁྲ་ཁྲ་མ་སྟག་ཚང་རས་པ་དག་དབང་རྒྱ་མཚོ། དུས་དེའི་ཡིག་དཔོན་མཁས་པ་དཔོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་མགོན་གསུམ་གྱི་
 དན་གསོ་དང་དཔལ་རྩམ་ཀུན་མི་མངས་ལ་མངོན་ཕྱིར་ཁྲ་མ་སྟག་ཚང་རས་ཆེན་གྱི་གསོལ་པོར་དང་། དཔོན་ནམ་མཁའ་
 དཔལ་མགོན་གྱིས་བྲིས་པའི་བྲག་དཔེ་དང་། སྒྲེའི་ར་མ་མས་རིད་ནས་ཁྲ་མ་སྟག་ཚང་རས་པའི་བྲག་པེར་ཀུན་ཐོག་དཀར་
 འཚོར་དང་བཅས་དཔལ་མཁར་དགུ་ཐོག་གི་ཁ་ཐོག་ཆེན་མོར་ལྷ་རྩ་དང་ལྷ་གསོལ་བ་སོགས་སྤར་ཁྲིམས་གྱི་རྟགས་རྟེན་འབྲེལ་
 བཟང་པོ་བྲས་ནས་སྒྲེའི་པོ་ལོ་ཐང་དུ་དགའ་སྟོན་རྒྱས་པ་ཆོགས། རང་སྦྱོང་ཆོགས་ཆེན་གྱི་དབུ་སྦྱོང་། འཛིན་སྦྱོང་། སྤྱི་
 འཕུས། གཞུང་གི་དཔོན་པོ་ལྷན་རྒྱས། ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་དབུ་སྦྱོང་དང་མི་མང་གངས་མང་ཞལ་འཛོམས་ཐོག་རིག་མཚོ་
 འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན། དགེ་ཐུབ་བསྟན་དཔལ་ལྷན་དང་ཤེས་ལྡན་གྱིས་རྒྱལ་
 པོ་སེའླེ་རྣམ་རྒྱལ། ཁྲ་མ་སྟག་ཚང་རས་པ། རྒྱལ་པོ་ཁ་ཏུན་ཀུན་གྱི་སྤྱུ་ཆེ་མཛད་འཕྲིན་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤད་རྒྱས་པ་
 སྤུལ་ཏེ་“ལ་དྲུག་ས་གྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་རྒྱལ་པོ་སེའླེ་དང་འབྲེལ་བའི་སེའླེ་རྣམ་རྒྱལ། ཁྲ་མ་སྟག་དང་འབྲེལ་བའི་སྟག་ཚང་རས་ཆེན།
 དཔོན་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བའི་ནམ་མཁའ་དཔལ་མགོན་ཞེས་པའི་མཚན་སྟན་གྱི་གྲགས་པ་མི་མངས་ཚང་མ་ལ་གསལ་པོར་
 མངོན་ཐུབ་པ་བྱུང་། ད་ལན་གྱི་དཔལ་རྩམ་དུས་སྟོན་དང་སྐབས་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་ཁྲར་ཆེ་རིང་ལོར་བྱ་སྟེ་མོ་འོལ་ཐང་པ་ལ་
 དཔལ་རྩམ་གཟེངས་རྟགས་ལུལ། དེར་ཞལ་འཛོམས་པ་ཀུན་ལ་གསོལ་ར་བཞེས་ཏོག་དང་གར་ཅིད་སྤྱད་དབྱངས་ཐབ་རྒྱས་
 གཟེགས་འབུལ་ལུས་ནས། ལོ་སྟར་ལ་དྲུག་ས་དཔལ་རྩམ་དུས་སྟོན་བཅི་རྒྱའི་ཡིད་སྟོན་བཟང་པོ་དང་བཅས་མཛད་སྟོ་གྲོལ་
 ཏོ།།

1. ཁོང་གི་ཆ་འཚམས་འདི་བསྐྲགས་ནས་འོག་གི་རྩི་བ་རྣམས་ལ་ལན་བྲིས། (1×3=3)
- I. རྒྱལ་པོ་སེའླེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དབུ་ཁྲ་སྟུ་ཡིན་ནམ། (1)
 - a) ཁྲ་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མ། b) ཁྲ་མ་སྟག་ཚང་རས་པ། c) ཁྲ་མ་བཀའ་ཤིས་བསྟན་འཕེལ། d) ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ།
 - ལན། b) ཁྲ་མ་སྟག་ཚང་རས་པ།
- II. དཔལ་རྩམ་དུས་ཆེན་གང་དུ་ཆོགས། (1)
 - a) སྒྲེའི་པོ་ལོ་ཐང་། b) སྒྲེའི་རྩོ་ཁང་། c) སྒྲེའི་མཁར། d) ཤེལ་གྱི་མཁར།
 - ལན། a) སྒྲེའི་པོ་ལོ་ཐང་།
- III. དཔལ་རྩམ་གཟེགས་རྟགས་བསྐྲུས་མཁན་སྟུ་ཡིན་ནམ། (1)
 - a) འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ། b) མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན། c) རྒྱ་ཁྲར་ཆེ་རིང་ལོར་བྱ། d) ཤེལ་ར་ཐེད་
 - ལན། c) རྒྱ་ཁྲར་ཆེ་རིང་ལོར་བྱ།

2. ལ་དྲགས་དཔལ་རྩམ་དུས་ཆེན་ག་དུས་བཅིས། (2)

ལན། ལ་དྲགས་ལ་དཔལ་རྩམ་དུས་སྟོན་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་བ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༩ཉིན་བཅིས།

ཡང་ན།

དཔལ་རྩམ་དུས་ཆེན་བཅི་བྱའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ།

ལན། དཔལ་རྩམ་དུས་ཆེན་འདི་ནི་ལ་དྲགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་མི་སྣ་མཚན་གྲགས་ཆེ་བ་ཀྱན་གྱི་བྲན་གསོ་
དང་། དེ་དག་གི་མཛད་རྗེས་བཟང་པོ་ཀྱན་ལ་བསྐྱགས་བརྗོད་དང་མ་འོངས་པའི་གཞིན་སྤྱིས་ཀྱན་ལ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་ཡིན།

3. འོག་གི་ཆོགས་བཅད་འདི་བཟླགས་ནས་དེ་བ་རྣམས་ལ་ལན་ཤོངས། (1x2=2)

ནོར་གྱི་མཆོག་ནི་སྤྱན་པ་སྟེ།

བདེ་བའི་མཆོག་ནི་སེམས་སྤྱིད་པ།

རྒྱན་གྱི་མཆོག་ནི་ཐོས་པ་དེ།

ཐོགས་པའི་མཆོག་ནི་མི་བསྐྱེད་པའོ།

མཁས་པ་དེ་ལྟར་བབས་སྟུག་ཀྱང་།

རྒྱན་པོ་འཇུག་པའི་ལམ་མི་འགོ།

ཆར་འདོད་བྱིན་སྟོམ་ན་ཡང་།

ས་ལ་བབས་པའི་རྩ་མི་འབྱུང་།

I. བོད་གི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་སྤྱི་གསུངས་ནས་བྲངས་པ་ཡིན་ནམ། (1)

a) རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ།

b) ས་སྐྱ་བརྩེད་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

c) རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ།

d) དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ།

ལན། b) ས་སྐྱ་བརྩེད་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

II. རྒྱན་པོ་འཇུག་པའི་ལམ་ལ་སྟུ་མི་འགོ། (1)

a) ཆར་འདོད་བྱིན།

b) མཁས་པ།

c) སྐྱེ་པོ།

d) སེམས་ཅན།

ལན། b) མཁས་པ།

4. ཆར་འདོད་བྱིན་སྟོམ་ནའང་ས་ལ་བབས་པའི་རྩ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བྱེད། (1)

ལན། ཆར་འདོད་བྱིན་སྟོམ་ནའང་ས་ལ་བབས་པའི་རྩ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་བབས་སྟུག་ཀྱང་རྒྱན་པོ་
འཇུག་པའི་ལམ་ལ་མི་འགོ།

5. རྒྱུན་གྱི་མཆོག་ནི་ཐོས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ནམ། (2)

ལན། ཤེས་བྱའི་གནས་ནམས་ལ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསལ་གནང་རྒྱུ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱན་ལྡན་པས། མི་ཆོགས་གང་དུ་
འགྲོ་ནའང་བརྟེན་བཀྱར་ཆེ་ཞིང་རྩལ་བརྩེད་དང་ལྡན་པས་གཞན་འཛིག་ཉེན་པའི་རྒྱན་ནམས་ལས་བྱུང་བར་དུ་འབགས་སོ།

ཡང་ན།

མཆོག་བཞི་པོ་དེ་གང་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། མཆོག་བཞི་པོ་ནི། རོར་གྱི་མཆོག་ནི་སྤྱིན་པ་དང་། བདེ་བའི་མཆོག་ནི་སེམས་སྤྱིད་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་མཆོག་ནི་
ཐོས་པ་དང་། གོགས་པའི་མཆོག་ནི་མི་བསྐྱེད་པ་བཅས་སོ།

Section B: Creative Writing (10 Marks)

ཕྱི་ཚམས། ཁ་ཤིན་ལྟོ་འཕྲི་ཅུལ།

6. རང་གི་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ལ་ཡུལ་ལ་ཟམ་པ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྟོན་ཅུ་ཞིག་བྲིས། (5 marks)

ལན། ༢༠༡། ལ་དྲགས་རང་སྤྱོད་རི་ལྟོངས་ཡར་རྒྱས་ལྡན་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་གོང་མའི་སྤྱི་འཐུས་དཔལ་ཆེ་རིང་མཆོག་གི་བྱུང་དུ་
ཞུ་གསོལ།

སྤྱི་གོང་མའི་སྤང་མིག་གི་གོང་ཆོར་ཡོད་པའི་རྩ་ཡུར་ནང་དབྱར་ཁ་ཆར་པའི་སྐབས་རྩ་མང་པོ་འཕེལ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་གོང་
ཆོར་མི་རྣམས་ཉིན་ལྟར་ཆོར་རར་འགྲོ་དགོས་པ་དང་མ་ཟད་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་སློབ་གྲུར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་རང་གིས་
གཡུར་བ་དེ་བཀལ་དགོས་ཆེ་ཆོར་མའི་ཆེད་དུ་གཉེན་ཁ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཡོད་པས། སྤྱི་ཞབས་ཁྱེད་ཀྱིས་ས་གནས་ཀྱི་མ་
དདུལ་ནས་སྤང་མིག་གོང་ཆོར་མི་སེར་ཆོར་མའི་དགོས་མཁོར་གཟིགས་སྟེ་རྩ་ཡུར་དེར་གང་སྤྱར་ཟམ་པ་ཞིག་བཟོ་སྟོན་ཡོང་
བར་ཞུ་རྒྱུ་དང་བཅས། སྤྱི་གོང་མའི་སྤང་མིག་གོང་ཆོར་མི་དཔངས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམས་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་བ་ ༣ ཆོས་
༡༥ ཉིན་

བུལ།

ཡང་ན།

རང་གི་སློབ་གྲུའི་དགེ་ལྡན་ལ་ཉིན་གཅིག་གི་རིང་དགོངས་ཞུ་ཞིག་བྲིས།

ལན།

༢༠༡། ལ་ཁྱེན་བརྟེན་མཆུངས་མེད་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲུའི་དགེ་ཆེ་མཆོག་གི་

ཞབས་བྱུང་དུ། ཞུ་གསོལ།

གྲུས་འཛིན་རིམ་ཐུག་པ། གྲུས་རིམ་ ༣ སློབ་བྱ་འགྱུར་མེད་རྣམ་ཐུག་ཁང་པར་ལས་དོན་ཁག་ཅན་ཞིག་ཡོད་
 པར་བརྟེན། དེ་རིང་སློབ་གྲར་མཇུག་མི་པས། ཉིན་གཅིག་རིང་དགོངས་པ་གནང་སྐྱོད་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས། གོང་མིང་པས་
 ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༡༢ ལ།

ཕུལ།

7. གཤམ་གསལ་བརྗོད་གཞི་རྣམས་ལས་གཅིག་གི་ཐོག་ཡིག་འབྲེང་ཉི་ཤུ་ལས་མི་ཉུང་བའི་འབྲི་ཚུལ་རེ་བྲིས།
 (5 Marks)

- a) རང་དབང་དུས་ཆེན།
- b) ཚན་རིག་གི་པན་ཐོགས་དང་གཞོན་སྐྱོན།
- c) ལ་དྲགས་ཀྱི་གནས་ཆེན་བཞི།
- d) སློབ་ཐུག་གི་མི་ཆེ།

སློབ་ཐུག་གི་མི་ཆེ།

སྤྱིར་བཏགས་ན་སློབ་ཐུག་གི་མི་ཆེ་དེ་ཉ་ཅང་སྤྱིད་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ཡང་སློབ་ཐུག་གི་དུས་སུ་ང་ཚོ་ལ་
 ལས་འགན་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། སློབ་ཐུག་གི་དུས་སྐབས་དེ་མི་ཞིག་གི་མི་ཆེ་ཤིས་པའི་ནང་གསེར་ལས་ལྷག་པའི་
 ཆེས་རང་དབང་ཅན་གྱི་དུས་ཤིག་ཡིན། ང་ཚོའི་མི་ཆེའི་ནང་ཤེས་བྱ་གསར་པ་དང་སློབ་གསོ་གསར་པ་ཐོབ་པའི་དུས་ཤིག་
 གྱུར་ཡོད། སློབ་ཐུག་གི་མི་ཆེ་དེ་མང་གཞི་ཡིན་པས་དེར་འབད་འཐབ་གང་བྱས་པ་དེས་ང་ཚོའི་མ་འོངས་པའི་མི་ཆེའི་ནང་
 རང་ཉིད་འགྱོད་པ་སྤྱེ་མི་དགོས་པ་ཞིག་གྱུར་བཅོ་ཐུབ། སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། ང་ཚོའི་བསམ་སྒྲོ་ནི་ཉ་ཅང་འགྱུར་ལྡོག་
 ཆེ་བ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། ཉིན་རེ་བཞིན་ང་ཚོའི་སྒྲིབ་པའི་ནང་དུ་ཡང་བསམ་སྒྲོ་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་སྤེལ་ཀྱི་ཡོད། བསམ་སྒྲོ་
 གསར་པ་འདི་དག་བཟང་ངན་གཉིས་ཀ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དགེ་ཆེན་གྱིས་ཁྱིད་པའི་ཤེས་བྱའི་ཁྱོད་དུ་ང་ཚོར་བཟང་ངན་གྱི་
 དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་པའི་སློབ་གསོ་ཡང་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། སློབ་ཐུག་གི་དུས་སྐབས་ནི་བརྒྱན་གཤེད་ཆེ་བའི་ས་གཞི་ཞིག་དང་འདྲ་
 བ་ཡིན། ས་གཞི་དེར་ཁྱོད་གྱིས་རྒྱ་གང་བཏབ་པ་དང་དེའི་དབྱིབས་གང་འདྲ་ཞིག་བཅོ་དགོས་པས་མ་ནའང་དེ་ལྟར་འགྱུར་སྤྱིད་
 པ་ཞིག་ཡིན། སློབ་ཐུག་གི་མི་ཆེ་ནི་ང་ཚོ་ཆང་མའི་འཆོ་བའི་ཁྱོད་དུ་ཐེངས་གཅིག་ཡོང་ངེས་ཡིན། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་སློབ་ཐུག་གི་
 སྐབས་སུ་སློབ་གསོ་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་བཟང་པོ་ཞིག་ལེན་མ་ཐུབ་ན། དུས་དེ་ནི་ཕྱིར་ལོག་ཐུབ་པ་མི་སྤྱིད་པ་ཡིན་པ་མ་ཟད་
 འཇམ་སྤིང་དང་གོས་པ་རིམ་བཤོད་གྱིས་འགོ་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་གྱུར་ཆགས་ངེས་ཡིན།

ཕྱི་ཚན། བཞེ་བརྒྱ་ལྔ་

I. དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་གི་རྩྭ་བ་བོ་སྤྱི་ཡོད། (1)

- ལན། a) དབྱངས་ཅན་གྱི་པའི་དོ་རྒྱུ།

ལན། c) བཞིས

ལན། a) མཆན་མེད།

ལན། c) བ།

ལན། d) རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ།

ལན། b) ན་ར་ལ།

ལན། a) མཁུ་བྱ།

a) ལྷ། b) འདྲན། c) བཞི། d) བསྐྱད།

ལན། d) བརྒྱད།

IX. སྔོན་འཇུག་གི་མ་ཉིད་ག་ཡིག་དེ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཙམ་གྱི་སྔོན་དུ་འཇུག (1)

- a) བརྒྱ་དྲུག b) བརྒྱ་གཅིག c) བརྒྱ། d) རྩལ།

ལན། b) བརྒྱ་གཅིག

X. བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱ་ཆོག་ལ་གང་ཟེར། (1)

- a) བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག b) དངོས་པོ་བདག c) དངོས་པོ་གཞན། d) བྱེད་མེད་ལས་ཆོག

ལན། a) བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག

9. བཟ་ཤིས་ཀྱིས་སྐྱ་གུས་ཡི་གེ་བྲིས། ཞེས་བ་ལས་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དོས་འཛིན་གྱིས། (3)

ལན། བཟ་ཤིས་ཀྱིས་སྐྱ་གུས་ཡི་གེ་བྲིས། ཞེས་བའི་སྐབས་སུ་བཟ་ཤིས་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཡི་གེ་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ལས་ལས་དང་། བྲིས་ནི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ན།

རྟགས་འཇུག་ཅེས་བའི་དོན་བྲིས།

ལན། དབྱངས་གསལ་སྔོན་རྗེས་རྣམས་སྒྲ་ཙམ་དག་ཞན་གྱི་སྔོན་པོ་མོ་མ་ཉིད་སོགས་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེའི་འཇུག་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་སྔོན་བའི་གཞུང་ཡིན་པས་ན་རྟགས་འཇུག་ཟེར་རོ།

10. བྱེད་མེད་ལས་ཆོག་གི་དཔེར་བཞིན་བཞི་བྲིས། (2)

ལན། འཁོར་ལོ་འཁོར། རྒྱ་འབྲེལ། ཤིང་ཆག་ མེ་འབར། ལྟ་བུའོ།

11. སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྲིས། (2)

ལན། སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གཤམ་གྱི་རེའུ་མིག་ལྟར་རོ།

ཕྱོ།	མ་ཉིད།	ཕྱོ།	ཤིན་ཏུ་ཕྱོ།
བ།	ག་ད།	ལ།	མ།

ཡང་ན།

རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་བྲིས།

ལན། རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གཤམ་གྱི་རེའུ་མིག་ལྟར་རོ།

ཕྱོ།	མ་ཉིད།	ཕྱོ།
ག་ད་བ་ས།	ན་ར་ལ།	ང་མ་ལ།

12. སྔོན་འཇུག་གི་ཐོ་ཡིག་བ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་གང་ལ་འཇུག་གས། (2)

ལན། སྔོན་འཇུག་གི་ཐོ་ཡིག་བ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་བཅུ་དྲུག་གི་སྔོན་དུ་འཇུག་སྟེ། ཀ་ཅ་ཉ་ཅ་ག་ང་ཅ་ཉ་ད་ན་ཟ་ཞ་ཇ་ར་ལ་ས་བཅས་སོ།

ཡང་ན།

བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་དོན་གྱིས།

ལན། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་དོན་ནི། བྱ་ཞེས་བ་བྱ་བ་དང་། བྱེད་ཅེས་བ་བྱེད་པ་ལོ་དང་། ལས་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ།

13. སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་རྟགས་བཞིར་དབྱེ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། (3)

ལན། སྔོན་འཇུག་རྣམས་རྟགས་བཞིར་དབྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་སྒྱུར་བའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་དང་སྒྱུར་ནས་དག་དུ་འདོན་པའི་ཆེ་སྤྱོད་ཅེས་དག་ཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའོ།

ཡང་ན།

མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་རྟགས་ལྔར་སོ་སོར་བྱས།

ལན། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་རྟགས་ལྔར་དབྱེ་སྟེ།

སོ།-- ཀ་ཅ་ཉ་བ་ཅ།

མ་ཞིང་།-- ཁ་ཆ་མ་པ་ཆ།

སོ། -- ག་ང་ད་བ་ཇ་བ་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ལ་ས།

ཤེན་ཏུ་སོ། -- ང་ཉ་ན་ས།

སོ་ག་ཤས། -- ར་ལ་ཏ་ཨ།

14. དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་མོང་གི་མཚན་བརྗོད་གྱིས། (3)

ལན། རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དབྱིད། །གཞོན་ནུའི་གཟུགས་ཀྱིས་རྣམ་ཐོལ་བ།

རྗེ་བཙུན་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། །དབྱེར་མེད་སྒྲ་མའི་ཞབས་བརྟུང་ནས།

ཡང་ན།

རང་དོས་ནས་དཔེར་བརྗོད་ཅིག་གྱིས་ཉེ་དངོས་སོ་བདག་གཞན་བྱས།

ལན། བརྟན་འདྲིན་གྱིས་རྫོགས་ཤེས་གཙོག་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཤེས་གཙོག་པ་སོ། གཙོག་བྱེད། གཙོག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་གསུམ་ནི་དངོས་སོ་བདག་དང་། གཙོག་བྱེད་ཤེས་དང་། དེ་གཙོག་པར་བྱ་བའི་ལས་གཉིས་ནི་དངོས་སོ་གཞན་ཡིན་ནོ།

Section D: Literature (Main Course Book) (35 Marks)

ཕྱི་ཆེན། རེ་སྒྲོབ་དེ་བ་ཀྱི་ཕྱི་ཆེན།

15. གཤམ་གསལ་ཁྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་གྲིས། (1x2=2)

I. ཚུ་ལྷུང་ཆེན་པོ་སུ་རུ་དང་དེའི་ཚུ་སྒན་དག་གི་ལྷུངས་ལ་ཆགས་པའི་ལྷུངས་ལ་ཅི་ཞེས་འཛོད། (1)

a) བྱང་ཐང་། b) བོད་རིགས། c) ལྷུང་ར། d) དཀར་འབྲིལ།

ལན། b) བོད་རིགས།

II. ཨིས་ལྷམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་སྒོལ་གཏོད་པ་པོ་སུ་ཡིན་ནམ། (1)

a) ཏ་ཟ་རཏ་མསྒྲད། b) སྒྲིང་ས་ཡིད་ཏམ་དེ། c) ཏ་ཟ་རཏ་ཨྲི་ས། d) ས་ཡིད་རྒུར་བཤལ

ལན། a) ཏ་ཟ་རཏ་མསྒྲད།

16. འཕྲོག་པའི་མི་རིགས་གང་གང་ཡིན་ཐོག་མ་གང་ནས་བྱུང་། (2)

ལན། འཕྲོག་པ་ཀུན་ཐོག་མ་འབྲུག་གིས་གྱུ་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པའི་ལྷ་ཅའི་མི་རིགས་ཡིན།

ཡང་ན།

སྐྱ་རིག་པའི་དོན་གྲིས།

ལན། སྐྱ་རིག་པ་ནི་མིང་དང་ཆོག་ལ་ཁོར་འཁྱུལ་ཞུགས་ཏེ་ཡོད་ན་དེ་ཀུན་སེལ་བ་དང་ཆོས་དང་སྤྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཀུན་ཡི་གེའི་ལམ་ནས་མ་ཁོར་མ་འཁྱུལ་བར་སྤེལ་བ་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ལ་ཟེར།

17. ཆད་མ་རིག་པ་སྐྱུངས་ན་པན་ཐོགས་གང་ཡོད། (2)

ལན། ཆད་མ་རིག་པ་ལ་སྐྱུངས་ན། ཆད་མ་རིག་གི་ལམ་དང་མཐུན་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་བདེན་དོན་ལས་སྤྲོ་མོ་དང་མཉམ་ཏུ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན། མ་ཟད་སྤྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་ཀྱང་བཟག་ཅིང་དབྱེད་ནས་བྱེད་པ་དང་། གཏམ་སྤྲོ་དགོས་པའི་ཆེན་འང་རྒྱ་མཚན་ཆད་ལྡན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཡང་ན།

སྒྲོན་དུས་ཞིང་འབད་པའི་ནང་ལ་ལག་ལས་ཀྱི་བཟོ་བྲལ་ཁང་ཅིའི་ཕྱིར་ཟེར།

ལན། སྒྲོན་དུས་ཞིང་འབད་པའི་ནང་ལ་ལག་ལས་ཀྱི་བཟོ་བྲལ་ལྟ་བུ་ཡོད། ལྟ་མོ་ཀུན་གྱིས་བལ་ལས་དང་བྱ་ཆ་ཀུན་གྱིས་སྤྱད་ལས་དང་ལྟ་མོས་ཀུན་བཟོ་སྤྱད་བྱེད། བ་ལང་མཛོ་མོ་ཀུན་ལས་འོ་མ་དང་མར་སྤྱར་སོགས་བཞོན་ཆུ་སྤེལ་ཞིང་། ལྷུང་སྤྲོད་ཀུན་ལས་ཤིང་ཆ་གང་བགོས་ལེན་ནས་རང་ལྷུང་ནས་གཞན་ཀུན་ལའང་འཆོང་ཐུབ་པོ།

18. རྣང་བའི་ཚོས་བརྒྱད་བཞི་པོ་དེ་གང་གང་ཡིན། (2)

ལན། རྣང་བའི་ཚོས་བརྒྱད་བཞི་པོ་ནི། རྟིང་མ་བའི་ཚོས་བརྒྱད། བཀའ་བརྒྱད་བའི་ཚོས་བརྒྱད། ས་སྐྱ་བའི་ཚོས་བརྒྱད་དང་། དགེ་ལུགས་བའི་ཚོས་བརྒྱད་བཅས་སོ།

ཡང་ན།

ལ་དྲགས་སྤྱ་ཡིས་ལྷམ་གྱི་ཚོས་ལུགས་དུས་ཅི་ཙམ་ལ་སྦྲེབས།

ལན། ཀུམྱིར་གྱི་རྒྱལ་རབས་བ་ཀུན་གྱི་རྣང་བཞིན་ལ་དྲགས་སྤྱ་ཡིས་ལྷམ་གྱི་ཚོས་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་བཞི་བའི་རྣང་ལ་སྦྲེར་ས་ཡིད་ཨ་ཡི་ཉམ་དུ་ཞེས་ཁྲིངས་བར་འདོད།

19. ཚོས་ཤེས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱན་ངེ་ལྟར་གཙོད་བྱས། (2)

ལན། ཚོས་ཤེས་ཤིང་བསྐྱབ་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་སྦྱོན་ང་རྒྱལ་དང་། སེར་སྤྱ། ཕྲག་དོག་དང་། ཆགས་སྤང་། རྟོངས་གསུམ་སོགས་ཡིན་པ་ཤེས་ནས། དེ་རྣམས་ཞི་ཞིང་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སེམས་ཉག་ཏུ་ཞི་འཇམ་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་འདའ་བ་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་བཙོད་པ་མི་འབྱུང་ངོ་།

ཡང་ན།

གསོ་བ་རིག་བའི་དོན་དང་རྒྱད་བཞི་པོ་དེ་གང་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། མི་དང་དུད་འགྲོའི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་འབྱུགས་ནས་ནད་བྱུང་བ་ཀུན་གསོ་བའི་ཐབས་ཏེ་ནད་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། རྣང་ཅི་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། རྣང་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་སེལ་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། རྣང་བསལ་ཅིང་མེད་བར་བྱས་ཆར་རྗེས་སྦྲར་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པ་བཅས་ཀྱི་སྦྱོ་ནས་བཙོས་ཐབས་ཀྱི་རིག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེའི་རྒྱད་བཞི་པོ་ནི། ཅ་རྒྱད། ཀ་ཀྱེད་རྒྱད། མ་ཀྱེད་གྱི་རྒྱད། ཕྱི་མའི་རྒྱད་བཅས་སོ།

Poetry Section

ཆོགས་བཅད་སྡེ་ཚན།

20. གཤམ་གསལ་ངེ་བ་རྣམས་ལ་ལན་གྲིས། (1x4=4)

I. རིག་པ་འདོད་ན་གང་འདོར་དགོས། (1)

a) སྤྱག་སྐྱལ། b) རྒྱ་ལོར། c) བདེ་བ། d) བ་ལྷལ།

ལན། c) བདེ་བ།

II. ས་ལེ་སྦྱམ་ཞེས་བའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ། (1)

a) ཁང་བ། b) གསེར། c) མེ་ཉོག། d) གཡུ།

ལན། b) གསེར།

III. ཁ་རྟོག་འདུག་ ཅེས་པའི་ཚུམ་པ་པོ་སྤྲུལ་ཡིན་ནམ། (1)

- a) འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཚན། b) ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ།
b) ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། d) འཆི་མེད་ནམ་རྒྱལ།
ལན། b) ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ།

IV. གནའ་དུས་ཀེ་སར་མང་པོ་སྤྲུལ་སྟེལ། (1)

- a) དག་བཙམ་པ་ཉི་མ་གྲུང་བ། b) ལོ་རྒྱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ།
b) རྩ་མ་སྟག་ཚང་རས་བ། d) ཀམ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ།
a) དག་བཙམ་པ་ཉི་མ་གྲུང་བ།

21. གང་ཟག་རབ་འབྲིང་གསུམ་མཐའ་གསུམ་ལ་ཆོས་དགོས་པ་ཅི་ཕྱིར་ཁག་ཅན་ཡིན། (2)

ལན། གང་ཟག་རབ་འབྲིང་མཐའ་གསུམ་ལ་ཆོས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཤེས་ཤིང་ཉམས་སྤྲུལ་ལེན་པ་མེད་ན་གོ་ས་ཐོན་པོ་དང་། རྒྱ་
ནོར་སྤྲུག་པོ་དང་མཛེས་སྤྲུག་དང་ལྡན་ཡང་དགོས་དོན་རྒྱུང་བ་ཡིན་པས་ཆོས་དགོས་པ་ཁག་ཅན་ནོ།
ཡང་ན།

དག་ཕྱོགས་སྟོབས་ལྡན་གྱུར་ཆེ་ཁ་རྟོག་འདུག་ན་བདེ་བ་དེ་ལྟར་ཐོབ་ཐུབ།

ལན། དག་ཕྱོགས་སྟོབས་ལྡན་གྱུར་ཆེ་ཁ་རྟོག་འདུག་ན་དོན་མེད་ཀྱི་རྟོག་འཛིང་དང་འཁོན་སེམས་སོགས་མེད་པས་སེམས་
ལ་བདེ་བ་ཐོབ་པོ།

22. དམ་པ་དང་སྤྲིག་སྟོད་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད། (2)

ལན། སྤྲིས་བྱ་དམ་པ་གོང་བྱེད་དུ་གནས་ཀྱང་ཞི་ཞིང་དུལ་བ་དང་སྤྲིག་སྟོད་ལ་དགའ་མཁན་ཀུན་ནགས་ན་གནས་ཀྱང་སྤྲིག་
པ་ལས་བྱེད་བཞིན་གནས་སོ།

ཡང་ན།

ཀམྱེར་དུ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རི་བོ་གང་གང་ཡོད།

ལན། ཀམྱེར་དུ་སོན་མཁྱེད་དང་འགྲུལ་མཁྱེད་སོགས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རི་བོ་མང་པོ་ཡོད།

23. དག་པོས་ཐལ་མོ་སྤྲུལ་སྟེར་རམ། (2)

ལན། སྤྲེ་བོ་གང་ཞིག་གིས་རང་གི་དག་པོ་ལའང་སེམས་གཏོ་སྤྲུལ་མེད་པར་བན་ཐོགས་བསྐྱབ་ན། དེ་ལ་དག་པོས་ཀྱང་ལག་
གཉིས་ཐལ་མོ་སྤྲུར་རོ།

ཡང་ན།

ཕྱོན་པས་བྱ་བ་གང་གང་བྱེད།

ལན། ཕྱོན་པས་རྒྱང་ཁམས་གཙང་བར་བྱེད་པ་དང་། མོག་རྒྱང་གཏོང་བ་ལ་རོགས་བྱེད་པ་དང་། མིག་དང་ཡིད་ལ་བདེ་བ་
སྟོར་བ་ཡིན།

24. གཤམ་གསལ་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ལས་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་བྲིས། (3)

གང་ལ་སློ་ཡོད་དེ་སྟོབས་ལྡན།། སློ་མེད་སྟོབས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྲ།།

ལན། སླེ་ལོ་གང་ཞིག་ལ་ཤེས་ཡོན་དང་ལྡན་ཡོད་ན་དེ་དངོས་མ་རང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བཟང་ངན་འབྱེད་མི་
ཤེས་པའི་སླེ་ལོ་སླེན་ལོ་ཀྱན་ལ་གཟུགས་སྟོབས་སོགས་རིམ་ཆེ་ཡང་པན་སོགས་མེད་དོ། ཞེས་སོ།

ཡང་ན།

ཤེས་རབ་ལྡན་པས་ཉེས་པ་དག ། སེལ་བར་རུས་ཀྱི་སླེན་ལོས་མིན།།

ལན། ཡོན་ཏན་ནམ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཀྱན་གྱིས་རང་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཉེས་པ་ཀྱན་ཏ་གོ་ནས་དེ་སེལ་བྱའི་ཐབས་ལ་
འབད་པར་བྱེད་ལ། འོན་ཀྱང་སླེ་ལོ་སླེན་ལོ་ཀྱན་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་རང་གི་ཉེས་སློན་ཀྱན་སེལ་བར་མི་རུས་སོ། ཞེས་
བཤོ།

25. གཤམ་གྱི་མིང་ཆོག་གང་རུག་བཞི་ལ་མངོན་བརྗོད་གཉིས་རེ་བྲིས། (2×4=8)

ལན། མི། --- ཤེད་བྲ། གང་ཟག

སློ། --- རིག་པ། ཤེས་པ།

ང་རྒྱལ། --- ཁེངས་པ། རྒྱགས་པ།

སྒྱུལ། ---- བྱང་འགོ་ ཐུཾ་གཉིས་པ།

དདུལ། --- རིན་ཆེན་གཉིས་པ། མདོག་ངན།

ལྷང་མ། --- ཀྱང་འཕྱང་། རྒྱར་མི་ལྷང་།

ཁང་པ། --- གནས་མལ། བྲིམ།

26. འོག་གི་མིང་ཆོག་དག་ལས་གང་རུང་བཞི་ལ་བརྗོད་པ་བྲིས། (1×4=4)

ནགས། ནགས་སུ་གཙན་གཟན་གྱིས་རི་དྲགས་ལ་དེད།

རིན་ཆེན་སྒྲིང་། ཆོང་དཔོན་གྱིས་རིན་ཆེན་སྒྲིང་ནས་ཞོར་བྲ་ལེན།

ལྷ་ལམ། ལྷ་ལམ་དུ་རྒྱ་བའི་འོད་ཁྱབ།

སྒྲོངས། ལ་དྲགས་སྒྲོངས་སུ་མཆོ་ཆེ་རྒྱང་མང་པོ་ཡོད།

འབྲིང་། གཞུང་གི་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲར་པ་མ་རྣམས་འཛོམས།

རྒྱལ་ཁབ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལ་མི་སྣ་ཆོགས་ཤིག་ཡོད།
